

Onderwerp: KDP Zwartewaterland t.b.v. GRP 2022-2028

Project: GRP 2022-2028 Zwartewaterland
Opdrachtgever: Gemeente Zwartewaterland
Datum en versie: 26 april 2021 – conceptversie voor bespreking op 29 april
Opsteller: Rob van der Velde
Aan: projectgroep GRP

Aanleiding voor deze notitie.

Voor gemeente Zwartewaterland wordt gewerkt aan een nieuw GRP. In deze notitie wordt stilgestaan bij de berekening van een kostendeekkende rioolheffing. Daarbij worden enkele varianten bekeken. Een samenvatting van deze notitie wordt opgenomen in het nieuwe GRP.

Inhoudsopgave

Aanleiding voor deze notitie.	1
Uitgangspunten kostendeekkingsmodel basisvariant.	2
Variantenstudie.	3
Achtergrondinformatie bij het investeringsniveau.	3
Achtergrondinformatie bij de financiële afschrijving.	3
Keuze van het rentepercentage.	3
Doorgerekende varianten.	4
Uitkomsten basisvariant.	5
Uitkomsten variant “Ambitieuus”.	6
Uitkomsten variant “Oud beleid”.	7
Uitkomsten variant “Rentestijging”.	8

Uitgangspunten kostendekkingsmodel basisvariant.

Het berekenen van de benodigde rioolheffing komt neer op het vinden van balans tussen inkomsten en uitgaven waarbij een dempende rol wordt gespeeld door de methode van vermogensbeheer. De berekening geschiedt met behulp van een speciaal daartoe opgesteld financieel rekenmodel. De benodigde hoogte van de rioolheffing is mede afhankelijk van gemaakte keuzes. Onderstaande uitgangspunten zijn gehanteerd voor de basisvariant:

- Rioolheffing 100% kostendekkend.
- Exploitatiekosten:
 - Personeelslasten € 373.000 per jaar prijspeil 2021.
 - Overheadkosten € 278.000 per jaar toegerekend aan de riolering.
 - Kosten voor dagelijks beheer en onderhoud riolering € 1.023.000 per jaar.
Dit is inclusief € 200.000 per jaar voor onderhoud rioolgemaal.
Dit is inclusief € 135.000 per jaar voor baggeren, schouw en waterbeheer.
 - Kapitaalslasten van oude investeringen conform destijds vastgestelde afschrijvingstermijnen, maar met actuele rente van 1%. Dit leidt tot een bedrag van € 821.000 in 2021, afnemend via ±K€ 500 in de jaren '40 tot € 0 vanaf 2060.
 - Nieuwe investeringen € 1.500.000 per jaar.
Deze worden lineair afgeschreven over 40 jaar (elektromechanische onderdelen 15 jaar) met 1% rente. Deze maatregelen omvatten ook klimaatadaptatie (wateroverlast) en het vervangen van rioolgemaal.
 - BTW à 21% wordt meegerekend tot € 416.000 per jaar.
Uitkeringen vanuit het compensatiefonds komen ten goede aan de algemene middelen en vloeien dus niet naar de riolering.
- De voorziening start op 1-1-2021 met € 3.773.000 positief saldo. Er volgen nog € 2.147.000 kosten voor lopende projecten en € 1.000.000 voor projecten uit jaarschijf 2021. Deze worden direct afgeboekt ten laste van de spaarvoorziening (=oud beleid).
- Kwijtscheldingen worden bekostigd uit een sociale geldstroom.
- Perceptiekosten zijn meegenomen in de personeelslasten.
- Oninbaar worden geschat op 0,1% en komt in mindering op de heffing.
- De inflatie wordt ingeschat op 2% per jaar.
- Op een positieve voorziening en/of reserve wordt geen rente toegerekend.
- In 2021 wordt in totaal voor € 3.245.000 rioolheffing opgelegd.
Bij een tarief van € 322 komt dit overeen met 10.077 gewogen eenheden.
In werkelijkheid zijn er ook lagere heffingen voor eenpersoonshuishoudens en hogere heffingen voor niet-woningen met grote hoeveelheden afvalwater, maar dat wordt verdisconteerd in het aantal gewogen eenheden.

Variantenstudie.

In de aanloop naar het nieuwe GRP stonden enkele keuzes ter discussie. De variantenstudie maakt duidelijk welke effecten deze keuzes teweeg brengen. De keuzepunten worden hieronder eerst toegelicht. Daarna volgt een overzicht van de doorgerkende varianten en worden de uitkomsten per variant toegelicht.

Achtergrondinformatie bij het investeringsniveau.

De ondergrond van gemeente Zwartewaterland is zettingsgevoelig. Dit leidt tot verzakking van de riolering. De zetting kent spreiding in ruimtelijke zin, waardoor riolering niet langer netjes onder afschot ligt. Het gevolg is gedeelten met stilstaand afvalwater. Dit leidt naast stank tot ophoping van rioolslib, gevolgd door verstopping. En als het een keer hard regent, dan stort er veel meer vervuiling over bij de overstorten op het oppervlaktewater. De effecten worden in de praktijk deels ondervangen door het rioolstelsel regelmatig te spoelen, maar dit is lapwerk. Het beste is rioolvervanging. Dit brengt echter hoge kosten met zich mee. Maar het biedt ook de kans om tegelijk maatregelen te treffen voor klimaatadaptatie, wijkaanpak, etc. Het is daarmee een ingrijpende keuze.

In de basisvariant is € 1.500.000 per jaar beschikbaar voor investeringen.

In de variant “Ambitieuw” wordt gerekend met € 3.000.000 per jaar.

Deze bedragen zijn inclusief toeslagfactoren WRU (winst, risico, uitvoering), VT (voorbereiding en toezicht), AK (algemene kosten) en onvoorzien, maar exclusief BTW. Het is daarmee vergelijkbaar met ramingen bij een kredietaanvraag, met dit verschil dat de ramingen nu nog indicatief zijn door onzekerheden en later bij de projectvoorbereiding nauwkeuriger zijn.

Achtergrondinformatie bij de financiële afschrijving.

In de aanloop naar nieuwe GRP 2022-2028 is ambtelijk het voorstel gedaan om investeringen vanaf 2022 langjarig te gaan afschrijven. In het vorige GRP 2015 – 2019 was juist de keuze gemaakt om nieuwe investeringen zoveel mogelijk direct af te boeken vanuit de spaarvoorziening. In paragraaf 7.4 van dat GRP staat achtergrondinformatie. Anno 2021 staat de rente lager en verkeert de gemeente financieel in een betere positie. Hiermee vervalt een deel van de argumentatie uit 2014 en is heroverweging mogelijk.

In de basisvariant worden investeringen in rioolvervanging over 40 jaar afgeschreven. Voor de volledigheid wordt nog een variant doorgerkend vanuit het oude beleid.

Keuze van het rentepercentage.

Momenteel is het rentepercentage historisch laag. Anno 2021 geldt in gemeente Zwartewaterland een omslagrente van 1%. Ter vergelijking: 20 jaar geleden ging het om x% en 10 jaar geleden om x%. Niemand kan de rente voorspellen en toch moet je voor langjarige berekeningen een aanname doen.

In de basisvariant is gekozen om de huidige rente van 1% aan te houden voor de toekomst. In de varianten “Rentestijging” wordt gekeken wat het effect is als de rente stijgt tot 5%.

Doorgerekende varianten.

Onderstaande tabel toont de doorgerekende varianten.

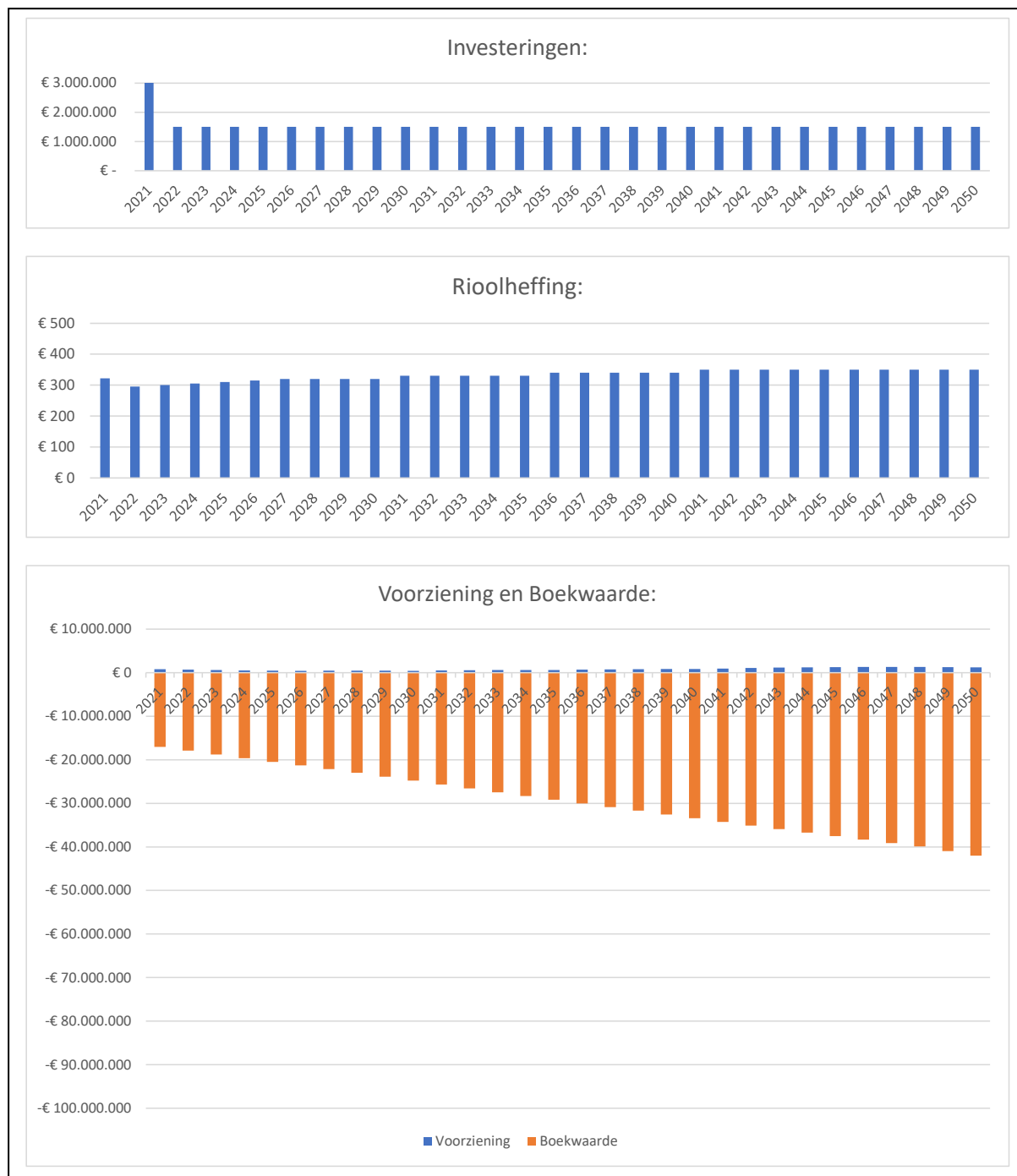
Variant	Investeringsen	Afschrijving	Rente	Opmerkingen
Basisvariant	M€ 1½ / jaar	40 jaar	1%	
Ambitieuus	M€ 3 / jaar	40 jaar	1%	
Oud-beleid	M€ 1 / jaar	direct	1%	Tevens minder BTW in tarief verrekend
Rentestijging	M€ 1½ / jaar	40 jaar	5%	

Enkele opmerkingen bij deze varianten:

- De “basisvariant” sluit aan bij het voorgenomen beleid van het nieuwe GRP 2022-2028. Dat betreft iets hogere investeringen vanwege de zettingen en vanwege het veranderende klimaat. Verder is er sprake van een grotere BTW component die extracomptabel wordt meegerekend in de rioolheffing. Tot slot wordt gekozen voor het langjarig afschrijven van investeringen.
- De variant “Ambitieuus” gaat gepaard met een hoger investeringsniveau. Hiermee wordt beter ingespeeld op de verzakkingen van de riolering en de klimaatadaptatie.
- De variant “Oud beleid” sluit aan bij het vorige GRP. Het gaat uit van iets minder investeringen, minder BTW toerekening en directe afboeking van investeringen.
- De variant “Rentestijging” laat zien of de basisvariant gevoelig is voor een verhoging van de huidige historisch lage rentestand.

Uitkomsten basisvariant.

De uitkomsten van de basisvariant staan afgebeeld in onderstaande grafieken.

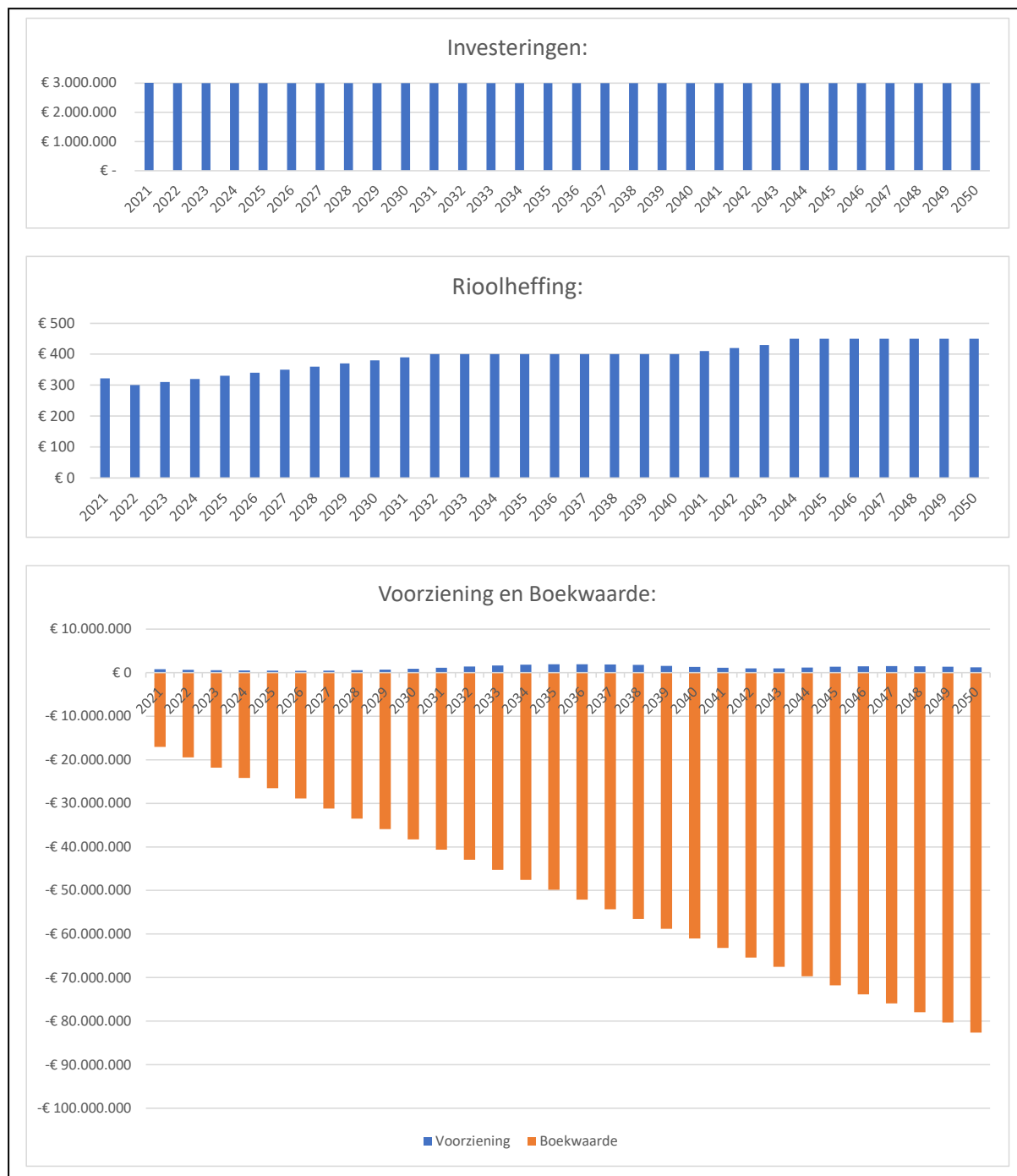

Enkele opmerkingen bij de uitkomsten van de basisvariant:

- De rioolheffing kan per 2022 iets naar beneden, van €322 naar €295.
- De rioolheffing stijgt daarna geleidelijk naar €350 in 2050.
- Genoemde tarieven zijn op prijspeil 2021 en moeten jaarlijks worden geïndexeerd.
- De boekwaarde stijgt naar M€42 in 2050.

Uitkomsten variant “Ambitieuw”.

De uitkomsten van de variant “Ambitieuw” staan afgebeeld in onderstaande grafieken.

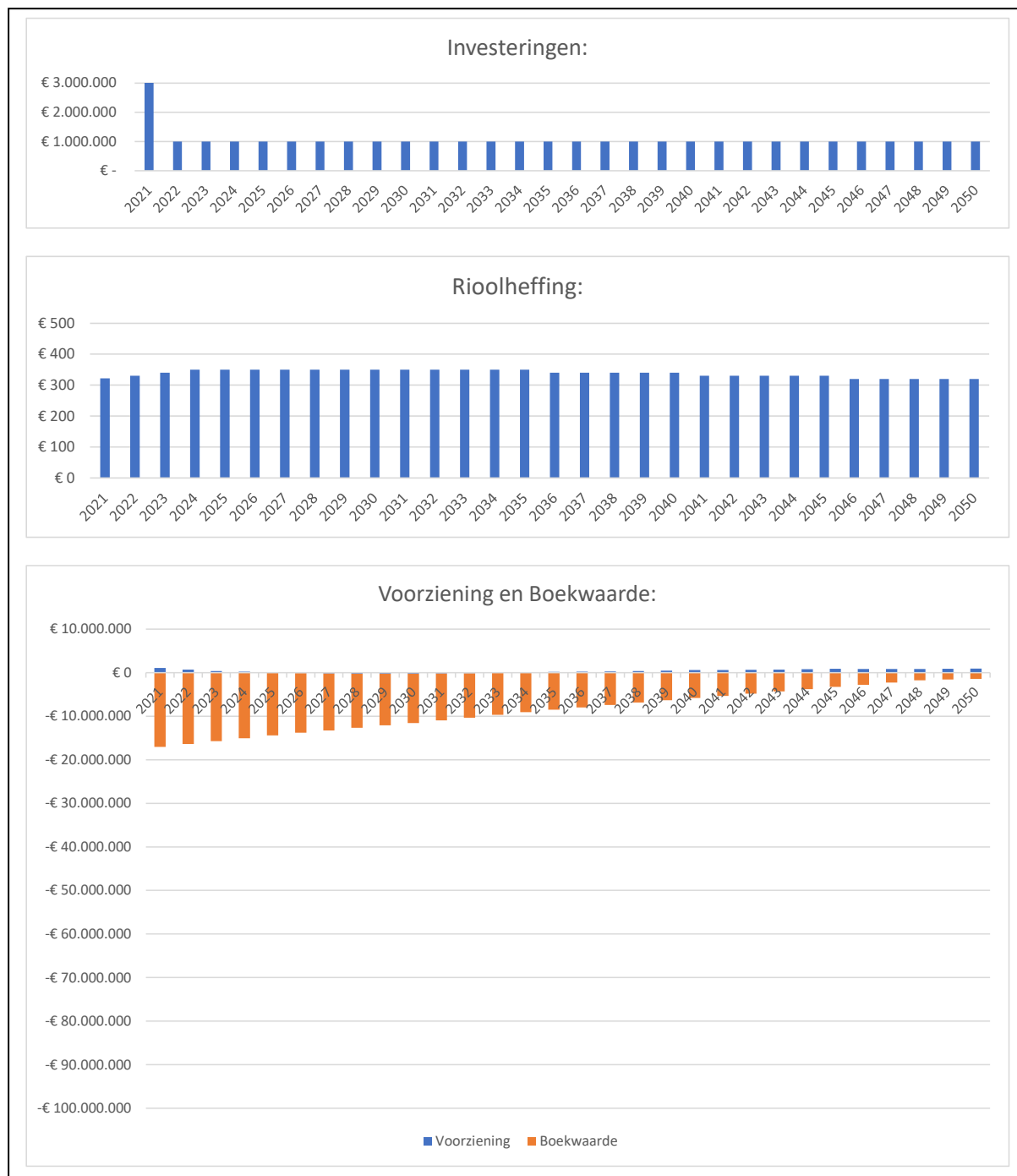

Enkele opmerkingen bij de uitkomsten van de basisvariant:

- De rioolheffing kan per 2022 iets naar beneden, van €322 naar €300.
- De rioolheffing stijgt daarna geleidelijk naar €450 in 2050.
- Genoemde tarieven zijn op prijspeil 2021 en moeten jaarlijks worden geïndexeerd.
- De boekwaarde stijgt naar M€83 in 2050.

Uitkomsten variant “Oud beleid”.

De uitkomsten van de variant “Oud beleid” staan afgebeeld in onderstaande grafieken.

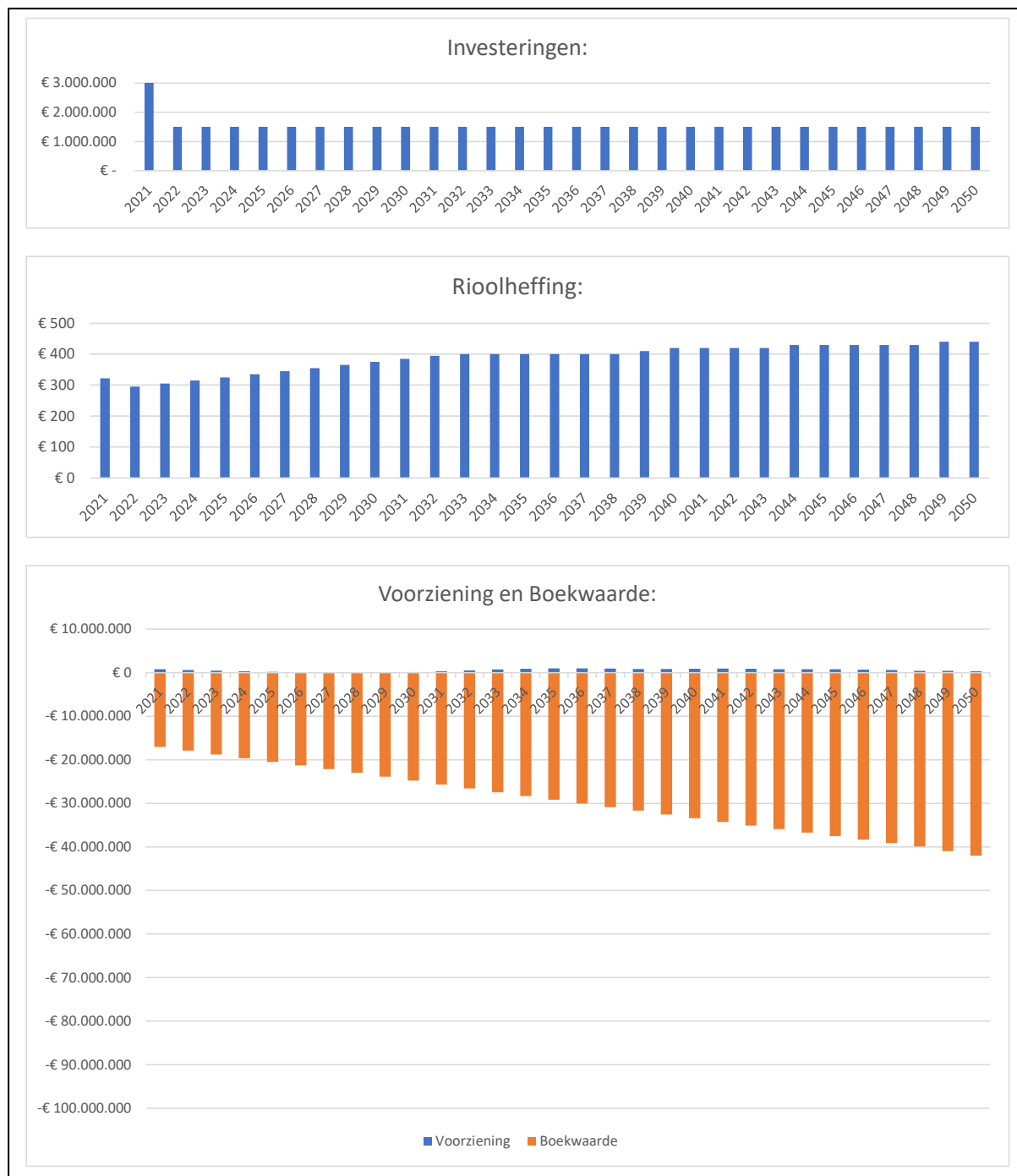

Enkele opmerkingen bij de uitkomsten van de variant “Oud beleid”:

- De rioolheffing moet per 2022 iets omhoog, van €322 naar €330.
- De rioolheffing stijgt daarna geleidelijk tot €350 en zakt daarna tot €320 in 2050.
- Genoemde tarieven zijn op prijspeil 2021 en moeten jaarlijks worden geïndexeerd.
- De boekwaarde daalt naar M€1 in 2050.

Uitkomsten variant “Rentestijging”.

De uitkomsten van de variant “Rentestijging” staan afgebeeld in onderstaande grafieken.

Enkele opmerkingen bij de uitkomsten van de variant “Rentestijging”:

- De rioolheffing kan per 2022 iets naar beneden, van €322 naar €295.
- De rioolheffing stijgt daarna geleidelijk naar €440 in 2050.
- Genoemde tarieven zijn op prijspeil 2021 en moeten jaarlijks worden geïndexeerd.
- De boekwaarde stijgt naar M€42 in 2050.

